

נתיב משולב: חינוך מיוחד בגיל הרך (לידה עד גיל שש)

ראש החוג לחינוך לגיל הרך: ד"ר ענת בן שבת
שעות קבלה: יום א 12:00-11:00 (בתיאום מראש)
מיקום: דקל 430 (חדר 4)
anatbensha@gmail.com | 09-7476414

ראש החוג לחינוך מיוחד: ד"ר רינת מיכאל
שעות קבלה: יום ד 12:00-10:30 (בתיאום מראש)
מיקום: דקל 430 (חדר 3)
rinat.michael@beitberl.ac.il | 09-74765109

סגל המרצים: ד"ר אפרת בנג'ו, יפעת בן-זאב, ד"ר עינת ברעם-אשל, אשרת גזל, ד"ר שחר גינדי, ד"ר בר זוהר-שי, רן ישפה, ד"ר מטי זכאי-משיח, ד"ר שי מנשה, ד"ר בלומה סגל, רינת קדמי-רינסקי, חגית קציר, ד"ר מרסל קרוגר, ד"ר ענבל שמיר, סיגלית אבירם-בריל, רונית אטינגר, ד"ר שולמית ביסמנובסקי, ד"ר ענת בן שבת, מיכל ג'ראד, רותי הליביץ כהן, מלי ליבוביץ, ד"ר שגית מור, זהר סיטנר, ד"ר שירה סלור פוטרמן, אורה צימרמן, ד"ר ירדן קדר, רינת קוטלר, ד"ר טליה קונסטנטין, ד"ר יעל קסנר ברוך, ד"ר אילאיל קרן, ד"ר נטע רבהון-דמתי

הלימודים בנתיב זה הם בתוכנית דו-חוגית מורחבת המקנה כפל הסמכה: תעודת הוראה לגילי הגן בחינוך הרגיל ובחינוך המיוחד. סטודנטים יוכלו להשתלב בנתיב זה רק לאחר שהתקבלה חוות דעת חיובית בסיום שנה ב מהמדריכה הפדגוגית והגננת המכשירה, לגבי איכות ההתנסות שלהן במעונות היום (בשנה א) ובגן הרגיל (בשנה ב).
תפקידם של מנהלי גן בחינוך המיוחד הוא איתור, אבחון וטיפול בילדים עם מוגבלויות, במטרה לסייע להם לממש, מוקדם ככל האפשר, את יכולותיהם תוך תיווך חינוכי ובמסגרת תוכנית טיפולית סדורה ואישית.

תוכנית הלימודים נועדה להכשיר מנהלי גן לטיפול בילדים עם מוגבלויות הלומדים במסגרות חינוכיות שונות ברצף שבין גן הילדים הרגיל ועד לגן המיוחד. תוכנית הלימודים נבנתה בשיתוף המסלול לגיל הרך. שילוב בין-מסלולי זה, יצר תוכנית לימודים שיש בה תשתית תיאורטית רחבה של לימודי הילדות המוקדמת תוך הדגשת היבטים התפתחותיים טיפוסיים ושאינם טיפוסיים, ויש בה איתור וטיפול בילדים עם מוגבלות בגיל הרך. בוגרי המסלול יוכלו להשתלב בהוראה במסגרות של הגן הרגיל, במסגרות של החינוך המשלב ובמסגרות החינוך המיוחד לגן.

מבנה תוכנית הלימודים

שעות שנתיות	תחום	
12	לימודי חינוך והוראה	1
24	הכשרה קלינית	2
67 (41) (11) (15)	לימודים דיסציפלינריים: החוג לגיל הרך החוג לחינוך מיוחד לימודי חינוך מיוחד לידה עד שש	3
2	לימודי העשרה	4
-	לימודי חובה (ללא נ"ז)	5
105	סה"כ	

פירוט המרכיבים בתוכנית הלימודים:

1. לימודי חינוך והוראה

תחום זה כולל לימודי תשתית עיוניים ויישומיים, הנחוצים כבסיס לעבודת החינוך וההוראה. הלימודים מתקיימים במסגרת למידה ייחודית: מרח"ב = מרחב רבגוני חינוכי בינתחומי. הלימודי במרח"ב מתקיימים במשותף עם תלמידי שאר המסלולים ועוסקים בסוגיות מרכזיות בקשר שבין חברה וחינוך, בבירור הזהות מקצועית של הלומדים כאנשי חינוך, באוריינות שפתית לאקדמיה, בחקר למידה משמעותית בכיתה, ביזמות וחדשנות בשדה החינוך ועוד (הפירוט בטבלה להלן). המרח"ב כולל התנסויות בדרכי למידה חדשניות, הרצאות, סדנאות, סיורים ופעילויות מגוונות.

2. הכשרה קלינית

במסגרת ההכשרה הממוקדת לחינוך המיוחד בגיל הרך משתתפים הסטודנטים בהתנסות מודרכת בהוראה. במסגרת זו הם נחשפים למגוון מסגרות ושירותים הניתנים על ידי מערכת החינוך הרגיל והמיוחד, ומתנסים בעבודה חינוכית-טיפולית עם תלמידים שיש להם מוגבלות וצורך חינוכי ייחודי. צוות של מדריכים פדגוגיים וגננות מאמנות מלווה את ההתנסות.

בשנה א – התנסות במעונות יום וסיורים להכרת מסגרות גניות שונות ובכללן גני חינוך מיוחד.

בשנה ב – ההתנסות תתקיים במשך יומיים בשבוע בגני טרום חובה וחובה בחינוך הרגיל.

בשנה ג – ההתנסות תתקיים במשך יומיים בשבוע בגני חינוך מיוחד.

בשנה ב' וג' ההתנסות הקלינית תתקיים יומיים בשבוע, החל מה-1.9 כולל ימי הערכות וחופשת סמסטר.

בכל שנה מתקיים גם שבוע התנסות מרוכז. בשנת הלימודים תשפ"ג שבוע עבודה

מעשית – קלינית יתקיים בין התאריכים 12-17.03.2023.

ציון עובר בקורס ההתנסות המודרכת הוא 70.

3. לימודים דיסציפלינריים

הלימודים הדיסציפלינריים הם לימודי ידע-התוכן הנדרש למחנכי החינוך המיוחד בגיל הרך, והם כוללים שלושה רכיבים: החוג לגיל הרך (ראו פירוט בהמשך). לימודי חינוך מיוחד לידה עד שש (ראו פירוט בהמשך). החוג לחינוך מיוחד (ראו פירוט בהמשך).

4. לימודי העשרה

אנגלית למטרות אקדמיות

5. לימודי חובה

הדרכה בספריה

עזרה ראשונה

ביטחון, בטיחות ושעת חירום

זהירות בדרכים, נגישות ואורח חיים בריא

*מעורבות סטודנטים בפעילות בקהילה

השתתפות בפרויקט 'מעורבות חברתית' תאפשר לסטודנטים להמיר את הקורס ואת הפעילות החברתית בקרדיט אקדמי. פרויקט המעורבות החברתית של החוג לחינוך לגיל הרך יתקיים במעונות היום המפוקחים והאיכותיים לגילי לידה עד 3 של עיריית כפר סבא.

*התמחות בהוראה (סטאז') וחניכה מקצועית במסגרות החינוכיות

כל בוגרי המסלול מחויבים בשנת סטאז' על מנת לקבל רישיון הוראה ממשרד החינוך.

שנת הסטאז' היא שנת העבודה הראשונה של הגננת במערכת החינוך.

לפרטים ראו: 'יחידת פורשים כנף', עמ' 222.

פירוט נושאי הלימוד וסדר הלימודים

הערות	סה"כ בש"ש	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	אופן הלימוד	נושאי הלימוד
	12	1. לימודי חינוך והוראה					
	5	א. מרח"ב - מרחב רבגוני חינוכי בינתחומי					
					1		אתגרי החינוך בעידן הפוסטמודרני - מוק
					1		התפתחות פיזיולוגית בינקות ובילדות
					1		דמוקרטיה וצדק חברתי
					2		לבחור בחינוך בחברה הישראלית
	4	ב. מרח"ב שנה ב					
				1			אוריינות שפתית לאקדמיה
				1			מחקר בשדה החינוך
				1			למידה משמעותית, דיאלוגית ושיתופית
				1			חלופות בהערכת לומדים
	3	ג. מרח"ב שנה ג					
		1					פיתוח זהות אישית ומקצועית של המחנך
		1					יזמות וחדשנות בחינוך
		1					מגדר וסביבה בחינוך
	24	2. הכשרה קלינית					
				12			התנסות יומיים בשבוע בגני טרום חובה וחובה
			12				התנסות בגני חינוך מיוחד
	67	3. לימודי החוג					
							א. חוג גיל הרך 41 ש"ש
							ב. לימודי חינוך מיוחד (לידה עד שש) 15 ש"ש
							ג. חוג חינוך מיוחד 11 ש"ש

הערות	סה"כ בש"ש	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	אופן הלימוד	נושאי הלימוד
	2						4. לימודי העשרה
				2			אנגלית (עד רמת פטור)
5. לימודי חובה (ללא נ"ז)							
					v		הדרכה בספרייה
			v				עזרה ראשונה
			v				ביטחון, בטיחות ושעת חירום
			v				זהירות בדרכים, נגישות ואורח חיים בריא
	105	סה"כ					

היקף הלימודים בחוג לחינוך לגיל הרך הוא 41 ש"ש:

סה"כ	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	חוג הגיל הרך
5					דרכי הוראה בגיל הרך
				2	מעורבות חברתית - התנסות במסגרות חינוכיות לגילי לידה-3
				1	הכרת מסגרות (סיורים בגני רג'יו אמיליה, אנתרופוסופי, מונטסורי, גן-יער, גן חינוך מיוחד)
			2		קורס מלווה התנסות שנה ב כולל ניהול צוות ויחסי הורים גננת
5					טבע ומדעים - חובה
				1	חינוך לבריאות בגיל הרך
		1			חינוך סביבתי לגיל הרך
			2		טיפוח חשיבה חוקרת בגיל הרך
				1	חוקרים ויוצרים - מה בין מדע ואומנות?
1					חשיבה מתמטית
			1		פיתוח חשיבה מתמטית בגן
3					ספרות ילדים
				1	גישה לספר וטיפוח השפה בקרב פעוטות
			1		היבטים התפתחותיים וחינוכיים בספרות ילדים
				1	יסודות בספרות ילדים
5					אומנויות
		1			ציורי ילדים - חוויה ויצירה
				1	טכניקות באומנות
			1		אומנות בגן הילדים
				1	תיאטרון בבובות ככלי לתקשורת בגן
				1	מרחבי העשייה המוזיקליים בגן הילדים
3					תרבות ומורשת
			2		חגים ומועדים בישראל הרב תרבותית
				1	שירים לחג ומועד

סה"כ	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	חוג הגיל הרך
3					ארגון ולמידה במרחבי הגן
			1		יסודות בתכנון והערכת הלמידה בגן הילדים
	1				ארגון, ניהול ומדיניות בחינוך בגיל הרך (לידה עד שש)
		1			עיצוב וארגון הסביבה החינוכית בגן
3					התפתחות שפה
				1	ניצני אוריינות ורכישת השפה הכתובה
				2	רכישת השפה בגיל הרך
4					שיח מיטבי ומקרב בגן
		2			NLP וחשיבה חיובית - אימוץ דפוסים עבודה להשגת תוצאות רצויות
			2		מיינדפולנס בחינוך לגיל הרך: היבטים קשביים, רגשיים וישומיים
6					לידה עד שש
				1	תזונת פעוטות וילדים
				1	איכות טיפול בגיל הרך (על פי מדדי ITERS)
				1	התפתחות רגשית-חברתית
			1		התפתחות המשחק והתנועה בגיל הרך
				1	התפתחות קוגניטיבית
				1	יסות ועיבוד חושי
2					חדשנות וחינוך דיגיטלי בגיל הרך
		2			יזמות וחדשנות בגן הילדים ובקהילה
1				1	אשנב לעברית
41	1	7	12	21	

15 ש"ש לימודי חינוך מיוחד (לידה עד שש):

נושאי הלימוד	אופן הלימוד	א	ב	ג	ד	סה"כ בש"ש	הערות
קורסי חובה בחינוך מיוחד							
ילדים עם לקויות התפתחותיות, מוטוריות ותחושתיות		1					
עבודת צוות רב-מקצועי בחינוך המיוחד בראי הגישה האקולוגית		1					
סוגיות בחינוך משלב בגן			1				
לקויות בשפה ובחשיבה מתמטית			1				
הפרעות בהתפתחות התנועה המוקדמת			1				
גישות מתווכות בהוראה			1				
פסיכופתולוגיה וקשיים בהתנהגות			1				
דרכי הוראה בגני חינוך מיוחד				2			קורס מלווה התנסות בגני חינוך מיוחד
קורסים מתקדמים:							
נורוקוגניציה לחינוך מיוחד			1				
סמינריון חקר ההוראה בחינוך המיוחד				2			ילמד בצמוד להתנסות בגני חינוך מיוחד
משפחה-קהילה-מערכת החינוך המיוחד		1					
סמינריון: חוויית השילוב של תלמידים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל			2				

היקף הלימודים בחוג לחינוך מיוחד הוא 11 ש"ש על פי החלוקה הבאה:

3 ש"ש שיעורי בחירה

8 ש"ש קורסי מיקוד

הערות	סה"כ בש"ש	ד	ג	ב	א	נושאי הלימוד
יש לבחור מבין הקורסים.	קורסי בחירה 3 ש"ש					
			1			תקשורת מקדמת - עשייה קולנועית בחינוך המיוחד - מבוא
			1			תקשורת מקדמת - עשייה קולנועית בחינוך המיוחד - יצירה
			1			דיאלוג פנימי ככלי העצמה למורה בחינוך מיוחד
		1				יוגה וחינוך
קורסי מיקוד בחינוך מיוחד 8 ש"ש						
			1			קשב ותפקודים ניהוליים
			1			יסודות ביבליותרפיים בספרות ילדים
			1			משחק, תיאטרון ודרמה ככלי בחינוך המיוחד
			1			תקשורת תומכת חלופית
			1			מבוא לאודיולוגיה חינוכית
			1			שפת סימנים למתחילים
			1			תלמידים עם קשיים על הרצף האוטיסטי (ASD)
			1			מעורבות והשתתפות בקהילה וסגור עצמי